

ตัวชี้วัดที่ ๔๓ : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศูนย์เวลเนส (Wellness Center)/ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ที่ได้รับการยกระดับแบบมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ ด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้มีคุณค่าและมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น

หน่วยวัด : ระดับ

น้ำหนัก : ๔ (s)

เป้าหมาย : ระดับ ๕

คำอธิบาย :

ศูนย์เวลเนส (Wellness Center) หมายถึง สถานประกอบการ ที่ได้ การรับรอง จาก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เป็นศูนย์เวลเนสตามประเภทการประเมิน ๕ ประเภท ได้แก่

- ๑) สถานประกอบการประเภทที่พักนักท่องเที่ยว
- ๒) ประเภทภัตตาคารหรือร้านอาหาร
- ๓) ประเภทสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ
- ๔) ประเภทสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ
- ๕) ประเภทสถานพยาบาล

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ การประเมินความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร

การยกระดับแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรม/การประเมินตามเกณฑ์ การยกระดับสถานประกอบการ/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตามเกณฑ์ที่กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับเครือข่ายเป็นผู้กำหนด

การสร้างสรรค์ด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร หมายถึง การสร้างความหลากหลาย และการแสดงอัตลักษณ์ถิ่น วัฒนธรรมชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าบริการและสินค้าจากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

อาหารเป็นยา หมายถึง อาหารที่มีผัก ผลไม้พื้นบ้าน และสมุนไพรท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ ปลอดภัย ไร้โรค สารเคมี และสารพิษ มีคุณค่าทางโภชนาการในปริมาณและสัดส่วนที่เหมาะสม มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ลดความเสี่ยงในการเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำหรับประชาชนที่ต้องการดูแลสุขภาพ

สถานประกอบการกิจการร้านอาหาร หมายถึง ภัตตาคาร ร้านอาหาร แผงลอย ได้แก่ ข้าวแกง อาหารตามสั่ง อาหารจานเดียว ก๋วยเตี๋ยว น้ำพริก ขนม ของหวาน เครื่องดื่มสมุนไพร ผลไม้ตัดแต่ง ทั้งสำหรับรับประทาน ที่ร้านและส่งกลับบ้าน (Delivery) (เงื่อนไข ผ่าน Clean food good taste และ ขึ้นทะเบียนเมนูสุขภาพ ของกรมอนามัย)

ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป และเครื่องดื่มพร้อมจำหน่ายในชุมชน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ อาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่มพร้อมจำหน่ายในชุมชนที่มีผัก ผลไม้พื้นบ้าน และสมุนไพรท้องถิ่น เป็นส่วนประกอบ ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (เงื่อนไข ได้รับการขึ้นทะเบียน อย. หรือได้รับการรับรอง มาตรฐานทางด้านสุขภาพอาหารและน้ำ และ ขึ้นทะเบียนเมนูสุขภาพของกรมอนามัย)

ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย (Thainess Wellness Center) หมายถึง สถานประกอบการ ที่ได้รับการรับรองจากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เป็นศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย ตามประเภทการประเมิน ๕ ประเภท ได้แก่

- ๑) สถานประกอบการประเภทที่พักนักท่องเที่ยว
- ๒) ประเภทภัตตาคารหรือร้านอาหาร
- ๓) ประเภทสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ

๔) ประเภทสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ

๕) ประเภทสถานพยาบาล

(เงื่อนไข ต้องผ่านการประเมินศูนย์เวลเนส)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการในสถานประกอบการ ๕ ประเภท และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร

ระยะเวลาการประเมินผล : รอบ ๑๒ เดือน

เกณฑ์เป้าหมาย จำนวนศูนย์เวลเนส:

ระดับตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ			
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประเทศ	๗๐๐ แห่ง	๘๐๐ แห่ง	๙๐๐ แห่ง	๑,๐๐๐ แห่ง
จังหวัด	๗ แห่ง	๘ แห่ง	๙ แห่ง	๑๐ แห่ง

เกณฑ์การให้คะแนน/การดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ คะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	√				
๒	√	√			
๓	√	√	√		
๔	√	√	√	√	
๕	√	√	√	√	√

เงื่อนไขการให้คะแนน

ระดับ คะแนน	รายละเอียดของกิจกรรม
๑	- จัดทำคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสุขภาพ (Health for Wealth) ระดับอำเภอ - สืบสวนข้อมูลของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป/เครื่องดื่มพร้อมจำหน่ายในชุมชน
๒	- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการรับรองเป็น Wellness Center/ Thainess Wellness Center / แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ มาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health
๓	- อำเภอประเมินผลตามเกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) / หลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร/ หลักเกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health

๔	- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์/วีดิทัศน์นำเสนอ Wellness center แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอาหารเป็นยา
๕	- สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ได้รับการยกระดับเป็นศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ใหม่ หรือ - ศูนย์เวลเนส (Wellness Center) เดิม ได้รับการยกระดับเป็น ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย (Thainess Wellness Center) โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ หรือ - Wellness center ประเภท ภัตตาคาร/ร้านอาหาร เดิม ได้รับการยกระดับเป็น <u>ร้านอาหารเป็นยา</u> หรือ - สถานประกอบการร้านอาหาร หรือ ผลิตภัณฑอาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่ม พร้อมจำหน่ายในชุมชน ผ่านการประเมินมาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health หรือ - แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผ่านการประเมิน โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ		
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
จำนวนศูนย์เวลเนส /แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดร้อยเอ็ด	จำนวน	-	-	๒๒ แห่ง

ระดับการวัด : อำเภอ

แหล่งข้อมูล

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการจัดเก็บข้อมูล

เจ้าหน้าที่กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นผู้สำรวจข้อมูล ลงพื้นที่ ติดตามผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ และรายงานสรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรมหลัก

๑. จัดทำคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสุขภาพ (Health for Wealth) ระดับอำเภอ
๒. จัดทำแผนการดำเนินงานการพัฒนาศูนย์เวลเนส (Wellness Center) /แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ / มาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health
- ๓.สำรวจฐานข้อมูลของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ผลิตภัณฑอาหารสำเร็จรูป/เครื่องดื่มพร้อมจำหน่ายในชุมชน
๔. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการรับรองเป็น Wellness Center /แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ มาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health
๕. ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและประเมินผลรับรองสถานประกอบการ
๖. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์/วีดิทัศน์นำเสนอ Wellness center แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอาหารเป็นยา

ระดับขั้นความสำเร็จ (Small Success)

๓ เดือน

- มีคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสุขภาพ (Health for Wealth) ระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจสุขภาพ (Wellness Economy) ส่งเสริมสมุนไพรและภูมิปัญญาไทย รวมถึงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามตัวชี้วัด Wellness Center และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานเศรษฐกิจสุขภาพ (Health for Wealth) ระดับอำเภอ

- มีแผนการดำเนินการพัฒนาศูนย์เวลเนส (Wellness Center) /แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ มาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health

- มีรายงานการสำรวจฐานข้อมูล สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป/เครื่องดื่มพร้อมจำหน่ายในชุมชน

- มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการรับรองเป็นศูนย์เวลเนส/แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/ การประเมินมาตรฐานอาหาร Food for Health

- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน รอบ ๓ เดือน

๖ เดือน

- มีรายงาน การตรวจประเมิน กำกับติดตามและแนะนำสถานประกอบการเพื่อสุขภาพและแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน รอบ ๖ เดือน

๙ เดือน

- สถานประกอบการเชิงสุขภาพได้รับการยกระดับเป็นศูนย์เวลเนส (Wellness Center)/ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/อาหารเป็นยา

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์/วีดิทัศน์นำเสนอ Wellness center แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอาหารเป็นยา

- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน

๑๒ เดือน

- สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ได้รับการยกระดับเป็นศูนย์เวลเนส (Wellness Center) ใหม่ หรือ

- ศูนย์เวลเนส (Wellness Center) เดิม ได้รับการยกระดับเป็น ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย (Thainess Wellness Center) โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ หรือ

- Wellness center ประเภท ภัตตาคาร/ร้านอาหาร เดิม ได้รับการยกระดับเป็น ร้านอาหารเป็นยา หรือ

- สถานประกอบการร้านอาหาร หรือ ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่ม พร้อมจำหน่ายในชุมชน ผ่านการประเมินมาตรฐานอาหารเป็นยา Food for Health หรือ

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผ่านการประเมิน โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ

- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน รอบ ๑๒ เดือน

เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบตัวชี้วัด

๑. เกณฑ์การประเมินศูนย์เวลเนส กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๒. หลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร

๓. หลักเกณฑ์การประเมินรับรองมาตรฐานอาหาร “Foods for Health”

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด : ๑. นายประวุฒิ ละครราช : โทร. ๐๔๓-๕๑๑๗๕๔ ต่อ ๑๒๖ มือถือ ๐๙๕-๖๑๙-๕๒๗๓

ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด : ๑. นางอัจฉริยา อภัยสูงเนิน โทร ๐๔๓-๕๑๑๗๕๔ มือถือ ๐๘๑-๘๗๑-๗๒๖๔

๒. นางสาวเปมิกา ยี่ทอง โทร ๐๔๓-๕๑๑๗๕๔ มือถือ ๐๙๙-๑๔๖-๒๙๕๖